Anuarul Universității "Petre Andrei" din Iaşi
Fascicula: **Drept, Ştiințe Economice, Ştiințe Politice**
ISSN: 2248-1079 | e-ISSN: 2601-7008
Covered in: EconPapers, RePEc, CEEOL, ErihPlus, INDEX COPERNICUS, CrossRef, CrossCheck, Google Scholar, WorldCat, KVK, SOCIONET.

2021, Issue 28, pages: 208-215 | https://doi.org/10.18662/upalaw/77

Economic Development and Human Capital are Always Current Concepts

[Dezvoltarea Economică şi Capitalul Uman – concepte mereu actuale]

Petronela MATEESCU[1]

[1] Associate Lecturer Ph.D., "Petre Andrei" University of Iasi, Romania. E-mail: petronelamateescu@yahoo.com

Abstract: *The European Union established, since 2000, a major objective, the development of human capital, so that, by 2020, we may have the most dynamic society and an economy based on knowledge. In the current context of economic development, human resources are the primordial element of competition. The investment in human capital, education, training, and health involves the adjustment of human resources to the structural change of the economy based on efficiency.*
This article presents the influence of genuine "intangible assets" on the development of society.

Keywords: *investment, human capital, development, resource, competition.*

How to cite: Mateescu, P. (2021). Economic Development and Human Capital are Always Current Concepts. *Anuarul Universității "Petre Andrei" din Iași, Fascicula: Drept, Ştiințe Economice, Ştiințe Politice*, *28*, 208-215. https://doi.org/10.18662/upalaw/77

1. Introducere

În acest articol, pe baza studiului efectuat, am constatat importanţa educaţiei, a investiţiei în capitalul uman asupra dezvoltării societăţii. Capitalul uman este o însumare a capitalului intelectual şi a celui biologic a individului. Capitalul intelectual reprezintă cheia de dezvoltare viitoare a unei întregi societăţi. Investiţiile în educaţie, cheltuielile cu cercetarea-dezvoltarea, accesul la Internet dar şi competenţele digitale ale individului joacă un rol deosebit de important. Ne vom apleca cu interes şi vom analiza un fenomen actual pentru întreaga lume şi anume generaţia NEET, a tinerilor care nu sunt angajaţi şi nici nu sunt cuprinşi in programe educaţionale.

2. Literature review

„Educaţia şi pregătirea profesională sunt cele mai importante investiţii în capitalul uman" afirma marele economist Becker, laureat al premiului Nobel în Economie în anul 1992.

Capitalul uman în economie reprezintă „abilitatea unei persoane de a produce venituri prin muncă" (Di Bartolo, 1999, p. 219).

M. Friedman, cel care a primit premiul Nobel pentru Economie în 1976, consideră că investiţiile în capital uman înseamnă o creştere a productivităţii muncii.

Studiul capitalului uman a fost intensificat de către cercetători în perioadele de crize alimentare, ale petrolului (anii 1970) sau ale materiilor prime. S-au pus întrebări la care economiştii au trebuit să găsească soluţii şi răspunsuri pentru viitorul omenirii. Teoria economică a arătat o limitare a resurselor naturale pe fondul creşterii numerice a populaţiei. Soluţiile date de către specialişti au mers spre o utilizare intensivă acestora. Aici intervine capitalul intelectual ca şi parte importantă a capitalului uman. Acesta se poate dezvolta şi poate fi utilizat practic fără limite Raportat la investiţiile din trecut, capitalul uman apare ca o sumă de investiţii urmare a deciziilor individuale, a familiilor, profesorilor, şcolilor, autorităţilor, guvernului, angajatorilor etc. Se creează astfel un stoc curent de competenţe şi cunoaştere ce reprezintă un şir de evenimente prin care a trecut individul.

Capitalului uman raportat la viitoarele beneficii ale individului se poate estima dacă se iau în considerare şi riscurile dar şi incertitudinea. Capitalul uman reprezintă resursa intangibilă a unei societăţi, avuţia ei naţională.

3. Efectele investiţiei în educaţie asupra dezvoltării unei societăţi

Dezvoltarea societății se află în strânsă corelație cu investițiile făcute în educație.

Învăţarea continuă devine pentru toţi un element central favorabil creşterii productivităţii. Profunzimea cunoştinţelor este esenţială pentru a consolida şi furniza, în întreaga economie, utilizarea noilor tehnologii şi pentru a preveni segmentarea pieţei forţei de muncă între lucrătorii cu diferite tipuri de calificare.

Aceşti factori depind de nivelul şi persuasiunea educației, de formarea şi învăţarea la locul de muncă. O forţă de muncă înalt calificată va duce către micşorarea costurilor de punere în aplicare a noilor tehnologii şi-i ajută pe cei mai puțin calificați să lucreze cu noua tehnologie. Îmbunătățirea continuă a abilităților conduce la creşterea competitivității, în mod direct printr-o creştere a conținutului competențelor proceselor de producție şi, în mod indirect, prin abundența de cunoştinţe. Astfel de investiții în creşterea continuă a calității forței de muncă pot contribui la inversarea încetinirii ritmului de creştere a productivității muncii. Avuția națională este dată de capitalul uman şi de investițiile în formarea acestuia.

3.1. Comparaţii între România şi celelalte ţări ale Uniunii Europene

Unde se poziționează România în perspectiva investiției în capitalul uman?

România nu excelează la acest capitol.

La nivel European, țara noastră a avut cea mai mică cheltuială guvernamentală cu educația, şi anume 2,69% din PIB, media în Uniunea Europeană fiind de 4,73% din PIB. Cele mai mari cheltuieli cu învățământul se înregistrează în Danemarca, Suedia şi Finlanda.

Acelaşi lucru se poate spune şi despre cheltuielile cu cercetarea-dezvoltarea.

România alături de Portugalia şi Bulgaria au o pondere mai mica de 1% a cheltuielilor de cercetare-dezvolatare în PIB. Cele mai mari ponderi ale cheltuielilor de cercetare-dezvoltare înregistrându-se iarăşi în Danemarca, Suedia şi Finlanda, toate având peste 3% din PIB.

Din păcate, nivelul acestor cheltuieli reduse se regăsesc în calitatea slabă a învăţământului de la noi din ţară. Sunt ţări care investesc masiv în cercetare şi a căror dezvoltare economică este mult peste media Europeană.

Datele statistice ne arată o dată în plus cât de importante sunt investițiile în educaţie şi cercetare-dezvoltare asupra economiei şi a dezvoltării sustenabile a unei societăţi.

Tabelul 1. Cheltuieli cu învăţământul şi cheltuieli cu cercetarea-dezvoltarea în anul 2017 (% din PIB)

Ţara	Cheltuieli cu cu învăţământul	Cheltuieli cu cercetarea-dezvoltarea
Danemarca	6,50	3,94
Suedia	7,06	3,82
Finlanda	6,06	3,43
Germania	4,51	2,52
Franţa	5,45	2,13
Regatul Unit	5,36	1,80
Slovenia	4,48	1,63
Cehia	3,77	1,54
Spania	4,07	1,21
Ungaria	4,19	1,00
Portugalia	4,90	0,81
Bulgaria	4,09	0,58
România	2,69	0,53

Sursa: Eurostat (2022)

Aşa cum se observă, ţările nordice: Danemarca, Suedia, Norvegia sunt modele de bune practici în ceea ce priveşte sistemul educaţional, care s-a dovedit extrem de performant.

Ţările nordice în general sunt considerate conform Organizaţiei pentru Cooperare şi Dezvotare Economică în fruntea clasamentului în ceea ce priveşte performanţele educaţionale. Randamentul acestor investiţii se regăseşte în calitatea vieţii din aceste ţări cu performanţe economice, sociale, educaţionale mari.

Calitatea în educaţie şi cercetare implică şi investiţii la nivel de sistem, infrastructură, resurse umane.

Modele avem. Ce putem face pentru a îmbunătăţi calitatea învăţământului de la noi?

Şansa de a găsi un job decent este oferită celor care au un nivel înalt de educaţie. Ţările membre ale Uniunii Europene sunt responsabile în mare parte de propriile sisteme de educaţie şi formare profesională. Ele ar trebui să dezvolte învăţarea pe tot parcursul vieţii.

O preocupare majoră a Uniunii Europene este dată de tinerii care nu sunt angajaţi, dar nici nu se află în programe de educaţie sau formare profesională. Se observă în ultimii ani o incidenţă mare a acestor tineri la nivelul statelor membre.

Se urmăreşte cu îngrijorare proliferarea acestui fenomen luând în calcul măsuri concrete pe care fiecare ţară le poate aplica dar şi în funcţie de specificitatea lor.

Generaţia NEET (Not in Education, Employment or Trading) reprezintă pentru ţările din întreaga lume o adevărată provocare (Eurostat, 2021c).

Încă din anul 2013, cele 28 state ale Uniunii Europene şi-au propus reducerea numărului de persoane NEET prin programe ţintite asupra acestei categorii. Amintim în acest sens programul „Tineretul în Mişcare ", Europa 2020.

Rezultatul a fost încurajator aşa cum se observă şi în Tabelul 2, aceste rate scăzând pentru majoritatea ţărilor analizate.

Tabelul 2. Rata tinerilor care nu sunt angajaţi, şi nu se află în programe profesionale sau educaţionale (%)

Ţara	2016	2018
Danemarca	5.8	6.8
Suedia	6.5	6.1
Germania	6.7	5.9
Austria	7.7	6.8
Franţa	11.9	11.1
Slovacia	12.3	10.2
Irlanda	12.6	10.1
Cipru	13.2	11.7
Spania	14.6	12.4
Grecia	15.8	14.1
Croaţia	16.9	13.6
România	17.4	14.5
Bulgaria	18.2	15.0

Sursa: Eurostat (n.d.)

În anul 2018, datele EUROSTAT, ne arată faptul că aproximativ 10.5% din tinerii cuprinşi între 15 şi 24 de ani din UE nu erau incluşi în nici o formă de învăţământ şi nici nu erau angajaţi.

Fenomenul este cu atât mai grav în state precum Grecia, Croaţia, România sau Bulgaria, chiar daca spre exemplu în România procentul a scăzut de la 17.4% la 14.5%.

Cea mai afectată în România este populaţia din mediul rural (17.5%) şi populaţia feminină (17.8%).

Ţara noastră prezintă o situaţie îngrijorătoare în ceea ce priveşte părăsirea timpurie a şcolii, în ultimii ani înregistrându-se totuşi un declin al acestiu fenomen.

Programele educaţionale, dintre care amintim programul „a doua şansă", au avut un rol deosebit de important în limitarea abandonului şcolar, acestea adresându-se nu numai tinerilor, ci şi celor mai în vârstă.

Sunt multe proiecte finanţate de Uniunea Europeană de la care se aşteaptă rezultate bune atât pentru ţara noastră cât şi pentru alte ţări aflate la coada clasamentului.

În ceea ce priveşte tehnologia digitală şi Internetul, rolul lor este deosebit de important în dezvoltarea societăţii. Accesul la tehnologia digitală permite oamenilor să lucreze, dar să şi înveţe de la distanţă.

Comparaţiile cu celelalte ţări, conform datelor Eurostat, ne arată o creştere a accesului la Internet a gospodăriilor şi indivizilor.

Tabelul 3. Accesul la Internet al gospodăriilor, 2014 şi 2019 (% din totalul gospodăriilor)

Ţara	2014	2019	Creştere procentuală relativă
Suedia	90	96	6,6
Danemarca	93	95	2,1
Germania	89	95	6,7
Finlanda	90	94	4,4
Spania	74	91	2.2
Franţa	83	90	8.4
Slovenia	77	89	15,5
Cehia	78	87	11,5
Polonia	75	87	8,0
România	61	84	37,7
Portugalia	65	81	24,6
Grecia	66	79	19,6
Bulgaria	57	75	31,6

Sursa: Eurostat (2021b)

Cel mai ridicat procent (96%) al gospodăriilor cu acces la Internet a fost înregistrat în Suedia, Danemarca şi Germania, iar la cel mai scăzut nivel se află ţări precum Portugalia, Grecia şi Bulgaria. Cu toate acestea, avem o ascensiune rapidă pentru Bulgaria, unde se constată o creştere de 31.6% în perioada analizată.

Aşa cum se observă, România urcă câteva locuri, în ceea ce priveşte accesul la Internet, devansând ţări precum Portugalia, Grecia si Bulgaria. În ultimii ani se înregistrează o creştere a numărului de gospodării cu acces la Internet.

Creşterea înregistrată în România este de altfel cea mai mare în anul 2019 comparativ cu anul 2014, şi anume de 37.7% (calcule ale autorului).

Putem concluziona că România se află pe un drum ascendent la acest capitol deosebit de important al digitalizării, înscriindu-se în Agenda Europeană 2020, care combină eforturile statelor membre în acest context.

Avem acces la Internet, dar cum ne situăm în ceea ce priveşte competenţele digitale?

Dezvoltarea competențelor digitale mai ales în actuala criză sanitară joacă un rol deosebit de important.

Este foarte importantă concentrarea pe competențele digitale dobândite prin educație.

Parlamentul European defineşte noţiunea de competenţă digitală ca fiind una din cele opt competenţe cheie în dezvoltarea unei societăţi. Poate părea un lucru simplu pentru mulți, dar studiile statistice arată că 40% din populaţia Uniunii Europene nu are competenţe digitale suficiente, 22% nu are Internet

Cum stă România la acest indicator?

Tabel 4. Nivel Individual de Competenţe Digitale (% total persoane între 16 şi 74 ani)

Ţara	2015	2019
Danemarca	93	95
Suedia	72	72
Germania	67	70
Finlanda	74	76
Spania	54	57
Franţa	57	57
Slovenia	51	55
Cehia	57	62
Portugalia	48	52
Grecia	44	51
Polonia	40	44
România	26	31
Bulgaria	31	29

Sursa: Eurostat (2021a)

La acest capitol al competențelor de bază sau superioare celor de bază în anul 2019, România se situează pe penultimul loc, înaintea Bulgariei, chiar dacă acest procent a crescut începând din anul 2015 cu 5%, o creştere destul de importantă având în vedere nivelul redus de la care s-a pornit.

4. Concluzii

România trebuie să urmărească îmbunătățirea calificărilor, dezvoltarea carierei şi diminuarea discrepanțelor de calificare superioară. Politicile urmărite vor

avea drept scop principal creşterea investiţiilor în resursele umane, a investiţiilor în educaţie şi formare profesională.

Accesul la finanţare pentru educaţie şi inovare este esenţial şi în România. Vorbim totodată şi de deficitul de competenţe care poate rezulta din nevoile pieţei muncii şi programa universitară.

Investiţiile în educaţie sunt eficiente numai dacă sunt dublate de o strategie de dezvoltare socio-economică adecvată. Devine importantă astfel stabilitatea mediului socio-economic şi politic, plus un ritm de creştere economic accelerat.

References

Di Bartolo, A. (1999*). Modern Human Capital Analysis: Estimation of US. Canada and Italy Earning Functions*. LIS, Working Paper 212, Luxemburg 1999. http://www.lisdatacenter.org/wps/liswps/212.pdf

Eurostat. (n.d.). Eurostat. http://ec.europa.eu/eurostat/data/database

Eurostat. (2021a). Individuals' level of digital skills (until 2019). Eurostat. https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=isoc_sk_dskl_i&lang=en

Eurostat. (2021b). Households - level of internet access. Eurostat. https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=isoc_ci_in_h&lang=en

Eurostat. (2021c). Young people neither in employment nor in education and training by sex, age and labour status (NEET rates). Eurostat. http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=edat_lfse_20

Eurostat. (2022). Public expenditure on education by education level and programme orientation - as % of GDP. Eurostat. http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=educ_uoe_fine06&lang=en